

Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması

Davut Hotaman*

Özet

Araştırmada; cinsiyetin, çalışma odasının, akademik başarının ve sınıf düzeyinin ilköğretim öğrencilerinin bağımsız (bireysel), bir partnerle (bir arkadaşla) ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerinde anlamlı bir etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Öğrencilerin okul başarısını etkileyen pek çok faktör vardır. Bu faktörler içinde, çalışma alışkanlıkları olarak adlandırılan ve öğrencinin hem okul içi, hem de okul dışı öğrenme adına yapmaktan hoşlandığı, alışkanlık haline getirdiği ve tercih ettiği faaliyetler vardır. Öğrencilerin bu çalışma alışkanlıklarını belirleyerek uygulanan program anlayışına yatkınlığını ortaya koymanın, programın ana sayıtlılarının gerçekleştirilmesi açısından önemli olduğu değerlendirilmektedir. Araştırma, 570 ilköğretim öğrencisi üzerinde yapılmıştır. Verileri elde etmek için “Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. Verilerin analizinde frekans değerleri, puan ortalamaları ve standart sapmaları belirlenmiş olup, çalışma alışkanlıkları ANOVA ile, kişisel değişkenlerin çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisi ise MANOVA ile incelenmiştir. Anlamlı farklılıkların kaynağı için Tukey HSD testine başvurulmuş, sonuçların yorumunda anlamlılık düzeyi. 05 olarak kabul edilmiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin genel olarak bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlık puanları arasında “bir partnerle çalışma” alışkanlığı lehine anlamlı farklılıklar olduğu; öğrenci cinsiyetleriyle bir partnerle çalışma alışkanlığı arasında “erkek” öğrenciler lehine; öğrencilerin sınıf düzeyi ile bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları arasında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Buna karşın, öğrencinin bir çalışma odasının olup olmamasıyla ve öğrencinin akademik başarı değişkenleriyle, çalışma alışkanlıkları arasında anlamlı bir farklılık belirlenememiştir.

Anahtar Kelimeler: Bağımsız, bir partnerle ve grupta çalışma alışkanlıkları

*Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim programları ve Öğretim ABD. İstanbul, Türkiye.
davut@yildiz.edu.tr

The research of the influence of some individual variables on the students' study habits independently, with a partner and in a group

Davut Hotaman*

Abstract

In this research, it is investigated whether the gender, study room, academic achievement and the level of the class have any significant influence on independent (individual) study habits, study habits with a partner (a friend) and study habits in a group. There are various factors that affect the students' academic achievement. Amongst these factors are some activities called study habits which the students gained, preferred and like to do for learning at and out of school. In terms of fulfilling the main assumptions of the program, it is considered important to make clear the appropriateness of the habits with the understanding of the implemented program, by determining those study habits of the students. The research was implemented on 570 primary students. In order to obtain data, "The Study Habits Scale" and "Personal Information Form" were used. While analyzing the data, frequency values, point average and standard deviance were determined. The study habits were analyzed with ANOVA and the influence of the personal variables on the study habits was analyzed with MANOVA. Tukey HSD test was used to determine the source of the significant differences; and, the significance level of .05 was deemed sufficient for the interpretation of the results. At the end of the research, among the points of the students' independent study habits, study habits with a partner and study habits in a group, it was observed that there were significant differences in favor of the study habits with a partner; between gender and the study habits with a partner, in favor of the male students; and it was observed that there were significant differences among the study habits with partner, the study habits in a group and the level of the class of the students. However, no significant differences could be observed between the fact that whether the student has a study room or not, the students' academic achievement variables, and the students' study habits.

Key words: Independent, Study habits with a partner and in a group

*Dr., University of Yildiz Technical, Faculty of Education, Curriculum Development and Teaching ABD. Istanbul, Turkey. davut@yildiz.edu.tr

GİRİŞ

Örgün ve yaygın eğitim kurumlarının tamamı, grup eğitimi yapmaktadır. Burada birinci amaç, eğitim ihtiyacı olan toplumun en geniş kesimlerini kapsayan kasıtlı bir kültürleme süreci oluşturmaktır. İkinci amaç, bireylerin kendi sınırlarını keşfetmesini sağlayarak, toplumsal rol dağılımı gereği ortaya çıkan rol ve statüleri karşılayacak nitelikli insan gücünü yetiştirmektir. Böylece eğitim, bir yanda kültürel aktarımla toplumsal devamlılığı sağlarken, diğer taraftan aynı toplumu bir adım ileriye götürecektir, kültürel mirasa yeni kazanımlar ekleyecek insan gücünü de yetiştirir. Bu amaçlara hizmet etmek üzere planlanan eğitim sürecinin sonunda öğrencilerin başarısız olması, ekonomik kaynakların, zamanın ve enerjinin boşa gitmesine neden olacağı gibi, aynı zamanda toplumda kendi beklenti ve ihtiyaçlarına uygun insan gücünün yetişmeyeceği endişesini de kuvvetlendirir.

Öğrencilerin okul başarılarını etkileyen pek çok faktör vardır. Bireyin duygusal gelişimi, akademik benlik algısı, motivasyonu, zaman yönetimi, dikkati, zihinsel gelişimi, öğrenme stilleri, anne-baba tutumları, arkadaşları, cinsiyeti, bireyin sahip olduğu kaygı düzeyi ve kişilik özellikleri bunlardan bazılarıdır (Moneta, Marcantonio ve Felicitaş, 2006). Bütün bu etmenlerin yanı sıra, önemli olan bir etmen de, öğrencilerin “çalışma alışkanlıkları”dır. İlgili araştırmalar tarandığında (Alıcıgüzel, 1990; Korkmaz, 2001; Sırmacı, 2003; Yüksel-Şahin ve Hotaman, 2007), öğrencinin akademik başarısını etkileme gücünde olan ve öğrencilerin ders çalışma-öğrenme aktivitelerini içeren etkinlikler için “çalışma becerileri” kavramının kullanıldığı görülmüştür. Literatürde “çalışma becerileri” içinde yer alan “beceri” kavramı, daha çok “uzmanlık, maharet, hüner ve bir şeyi yapmadaki ustalık”, “bir işi veya aktiviteyi iyi yapmayı sağlayan yetenek” (Kaptan ve diğ., 2007, s.16) ya da “ezberlenen ve anlaşılan bilgilerin uygulamaya yönelik kullanılması” (Spence, 2003) olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırmada kullanılan “çalışma alışkanlıkları” kavramı ise, daha çok “yaşam biçimi, hayat felsefesi, yapmaktan zevk almak, alışkanlık haline getirmek” anlamında kullanılmıştır. Çünkü başarı, sadece insanın kabiliyetine ya da çok çalışmasına bağlı bir sonuç olmayıp, aynı zamanda kişinin kendisi için olumlu ve verimli sonuçlar elde ettiği alışkanlıklarına da bağlıdır (Telman, 1999). Pek çok eğitimciye göre ders çalışma alışkanlıkları, öğrencilerin başarılarını doğrudan belirleyen önemli bir eğitim olgusudur (Küçükahmet, 2000; Atılğan, 1998). Nneji’ye (2002) göre, ders çalışma alışkanlığı “öğrencilerin sınıftaki öğrenmelerden sonra konuya tam olarak hakim olmalarını sağlayan, planlı bir şekilde ders çalışma davranışlarında

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

benimsedikleri yoldur". Alıcıgüzel (1990) ders çalışmayı, "titiz bir planlamaya dayalı öğrenme etkinliği" olarak tanımlamakta ve çalışma becerisi olarak da "anlatılanları not etme, bir metinden özet çıkartma, kaynak ve materyallerin listesini çıkartma, problem çözme, dikkatlice ve süzerek okuma, etkili dinleme" olarak sıralamaktadır. Sırmacı (2003) ise çalışma becerilerini "öğrencilerin ders öncesi ve sonrası yapılması gerekenler olarak ifade etmekte" ve bunları; zaman yönetimiyle ilgili beceriler, derslere karşı motivasyon, ders çalışma yöntemleri ve ders çalışmak için seçilen mekanlar olarak gruplamaktadır.

Yüksel-Şahin ve Hotaman (2007) yapmış oldukları çalışmada, çalışma becerileri kavramını kullanmakta ve bu becerileri "öğrencinin kendi öğrenme stillerinin farkına vararak çalışmaya ayırdıkları zamanı planlı kullanma, derste etkili dinleyerek iyi not tutma ve etkili okuma" şeklinde sıralamaktadır. Öğrencilerin kendi öğrenme stillerinin farkında olması demek, hangi yöntemle nasıl daha iyi öğrendiğinin farkında olması demektir. Öğrencinin nasıl çalıştığı yani, yalnız çalışmayı tercih etmesi ya da bir arkadaşıyla birlikte çalışmayı tercih etmesi, not tutması ya da okuyup anlatması gibi noktaların belirlenmesi gereklidir. Korkmaz (2001) ise, öğrencilerin yalnızca oturarak öğrenemeyeceğini, aksine sınıfta öğretmeni dinlemekten başka şeyler de yapmaları gerektiğini, bunun için okumalı, yazmalı, konuşmalı, tartışmalı, yeni öğrendiklerini geçmiş bilgileriyle karşılaştırmalı, ilişkileri kurmalı, problemler çözmeli, ortak bir amaç için işbirliği yapmalı ve bulguları paylaşımları gerektiğini ifade etmektedir. Etkili öğrenme, öğrencinin öğrenme sürecine etkin olarak katıldığı, öğrenme sürecini kontrol ettiği, açık uçlu biçimlendirici öğrenme deneyimlerini içeren bir süreçtir (Başaran, 2004). Ders çalışma alışkanlığı kısaca, "öğrencilerin sınıf içi etkinliklerde derse katılma biçimi ve sınıf dışı öğrenme çabalarında kendi öğrenmelerini ve dolayısıyla akademik başarısını olumlu yönde etkileyen ders çalışma davranışlarında benimsedikleri yol" olarak tanımlanabilir.

Çalışma alışkanlıklarının edinilmesi sürecinde, okulöncesi ve ilköğretim aşamaları önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de okulöncesi eğitimin çok yaygın olmaması nedeniyle, okulöncesinde kazanılması gereken bazı temel becerilerin (Örneğin; paylaşma, işbirliği, yardımlaşma, vb.) ilköğretim sürecinde kazanılması, yani alışkanlık haline getirilmesi gerekmektedir. Bu çağdaki (7-12) çocuğun, akranlarıyla oluşturduğu grubun etkisinde kaldığı ve davranışlarını bu gruba göre şekillendirdiği gözlenir (Şahin, 2007). Bireyin kişiliğinin

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

şekillenmesinde ve temel alışkanlıklarının edinilmesinde önemli bir süreç olan bu kademe, bireyin gerek akademik başarılarını sağlayan temel çalışma alışkanlıklarının benimsenmesinde gerekse gelecekte iş hayatının gerektirdiği temel düşünme ve çalışma alışkanlıklarının benimsenmesinde de önemli bir yer tutar. Öğrencinin çalışma alışkanlıkları kişilik özelliklerinden, bilgi düzeyinden ve çevre faktörlerinden etkilenebileceği gibi, Ocak ve Koç'a (2006) göre, öğrencinin okula, öğretmene ve derse karşı geliştirdiği tutumla da ilişkili olduğu ileri sürülmüştür. Günümüz iş dünyasının rekabetçi koşullarında bireylerin ayakta kalabilmesini sağlamak için, öğrenimleri sırasında onlara teknik içeriğin yanında eleştirel düşünme, problem çözme, ekip çalışması-işbirliği, kendi kendine ve sürekli öğrenme, yazılı ve sözel ifade becerilerinin kazandırılması gerekmektedir (Boynak, 2004). Verimli ve etkili ders çalışma alışkanlığı olmayan öğrencilerin, öğrenmeye ilişkin gösterdikleri çabaların ve harcadıkları zamanın karşılığını alamayacaklarından, gerek okuldaki başarı düzeyi ve gerekse meslek yaşamındaki başarı düzeyi düşük olacaktır (Türkoğlu, Doğanay, Yıldırım, 1998; Aktr: Teker, 2002).

Yeni ilköğretim programının temelinde yatan yapılandırmacı (constructivism) öğrenme kuramı, eğitim-öğretim ortamlarında öğrencilerin öğrenme sürecinde daha fazla sorumluluk almalarına ve etkin katılmalarına olanak sağlayan işbirliğine dayalı (cooperative learning), probleme dayalı öğrenme (problem-based learning), proje tabanlı öğrenme (project-based learning) gibi öğrenme yaklaşımlarını önermektedir. Yapılandırmacı anlayış bu yöntemleri “bilginin zihinde örgütlenmesini sağlamak” amacına yönelik kullanırken, eğitim pragmatik felsefe ise, aynı yöntemleri bilginin açığa çıkartılması ve problem çözmek suretiyle deneyim ve bilgi kazanması amacıyla işe koşar (Osborne, 1997). Öğrenmeyi öğrenmek; bağımsız, bir partnerle ya da bir grupla çalışarak gerçekleştirilebilir. Öğrencilerin eğitim öğretim süreci içinde tek başına, bir arkadaş ya da partnerle ya da bir grupla çalışma alışkanlıkları edinmesi, yapılandırmacı yaklaşım açısından önemli olduğu kadar öğrencinin akademik başarısı ve iş hayatı açısından da son derece değerlidir. Öğrenciler işbirlikçiler, arkadaşlarını değerlendirirler ve bazen uzmandırlar (Koç, 2002, s.32). Problem çözme bireysel bir olgu olmasına rağmen aynı zamanda da sosyal bir süreçtir. Grup yaşantısı/deneyimi, gruptakilerin birbirlerinin yaşantılarını paylaştıkları katılımlı bir eğlencedir. Paylaşım ne kadar fazla olursa, gelişme olanakları da o kadar artış gösterir (Gutek, 1997, s.108).

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim öğrencilerinin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıklarını belirleyerek bazı kişisel değişkenlerin, bu çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisini incelemektir. Bilindiği üzere, yeni ilköğretim programı yapılandırmacı öğrenme kuramına dayalı olup, bu öğrenme kuramının öngördüğü öğrenme-öğretme yöntem ve teknikleri aktif katılıma, etkileşime ve işbirliğine dayalıdır. Öğrencinin bilgiyi alması, onu konuyla ilgili kendi birikimleriyle karşılaştırması, anlamlandırması, yeniden oluşturması ve sonuçları arkadaşlarıyla ve çevresiyle paylaşması, çevresiyle, arkadaşlarıyla, öğretmeniyle işbirliği yapmasıyla mümkün olabilmektedir. Bu araştırma, öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıklarının, hem toplumun hem de iş hayatının beklentileriyle örtüşüp örtüşmediğini ve yeni ilköğretim programının temel esaslarıyla uygunluğunu belirlemesi açısından önemlidir.

YÖNTEM

Bu araştırmanın problem cümlesi, “cinsiyet, çalışma odası, sınıf düzeyi ve akademik başarı durumu gibi bazı kişisel değişkenlerin, ilköğretim öğrencilerinin bağımsız (bireysel), bir partnerle (bir arkadaşla) ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerinde bir etkisi var mıdır?” şeklinde olmuştur.

Araştırmada, ilköğretim öğrencilerinin bağımsız (bireysel), bir partnerle (arkadaşla) ve bir grupta çalışma alışkanlıkları incelendiğinden, var olan durumu olduğu gibi resmetmeyi esas alan (Karasar, 2002) betimsel araştırma yaklaşımlarından, tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırma Grubu

İstanbul ili Bakırköy ilçesinden iki resmi ilköğretim okulunda bulunan 4. sınıflardan 153, 5. sınıflardan 144, 6. sınıflardan 81, 7. sınıflardan 88 ve 8. sınıflardan 104 öğrenci olmak üzere toplam 570 öğrenci, bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada gerekli bilgileri toplamak amacı ile “Çalışma Alışkanlığı Ölçeği” ve “Öğrenci Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır.

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

“Çalışma Alışkanlıkları Ölçeği”

Bu ölçek, öğrencilerin bağımsız(bireysel), bir partnerle(arkadaşla) ve bir grupta çalışma alışkanlıklarını belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Üç alt boyuttan ve başlangıç olarak toplam 21 maddeden (bağımsız=7, bir partnerle=7 ve grupta=7) oluşturulmuştur. Uygulama sonucunda ilk olarak faktör analizi için belirlenen ölçek (örneklem) sayısının yeterliliğini gösteren Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) ve Barlett's test sonuçlarına bakılmış, Kaiser-Mayer-Olkin (KMO)=.80, Barlett's testi=3195.552 ($p<.01$) sonuçları elde edilmiştir. Elde edilen bu değerlerden hareketle ölçeğin yapı geçerliliği için 0 1 şeklinde girilen puanlar için önerilen (Bartholomew ve diğ. 2004) Lisrel programı kullanılarak faktör analizi yapılmıştır. Ölçme aracının soyut bir olguyu ne derece doğru ölçeğildiğini (Tavşancıl, 2002, s.45) belirlemek için yapılan faktör analizi sonucunda, birinci alt boyutta (bağımsız çalışma alışkanlığı örnek madde; Ödevler üzerinde tek başıma çalıştığım zaman genellikle daha iyi öğrenirim) 5 maddenin, ikinci alt boyutta (bir partnerle çalışma alışkanlığı örnek madde; Sınıfta ya da evde bir konuyu bir partnerle/arkadaşım ile çalıştığım zaman genellikle daha çok başarılı olurum), 7 maddenin tamamı ve üçüncü alt boyutta (bir grupta çalışma alışkanlığı örnek madde; Bu sınıfta gruplar halinde çalışma olanağı bulabileceğimi umuyorum) ise 6 maddenin (toplam=18 madde) sosyal bilimler için kabul gören. 300 ve daha fazla yük değerleriyle ilgili faktörlere tutundukları görülmüştür. İlgili maddeler kapsamında oluşturulan nihai ölçek için yapılan faktör analizi sonucunda; ölçeğin üç alt boyutunun, ölçeğin ölçmek istediği çalışma alışkanlıklarının %61.01'ini (cumulative varyans) açıkladığı, her bir faktör öz değerinin (eigen) 1.00'ın üstünde gerçekleştiği ve her bir faktör toplamının test toplamı ile korelasyon ve her bir faktörün birbiriyle korelasyon kesme noktasının .300'ün üzerinde olduğu görülmüştür. Güvenirliğin karşılaştırılması için Atılgan'a (2004) göre, iki kategorili (1, 0) puanlaması için KR-20 değerine, Ergün (1995)' e göre de, eğer maddelerin hepsi iki şıklı cevaba dayanıyorsa (dichotomies) Cochran kare testi uygulanabildiğinden, bu doğrultuda 18 maddeden ve üç alt boyuttan oluşan nihai ölçek için KR-20= .71 ve ANOVA with Cochran's Test $F=1859.62$ ($p<.01$) olarak elde edilmiştir.

“Öğrenci Kişisel Bilgi Formu”

Araştırmada öğrencilere ilişkin gerekli bilgileri toplamak amacı ile kullanılmış olan “Öğrenci Kişisel Bilgi Formu”nda öğrencilerin cinsiyetini, evde bir çalışma odasının olup

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

olmamasını, akademik başarı derecesini ve sınıf düzeyini belirleyen sorular bulunmaktadır. Bu sorulara verdikleri cevaplara göre veriler bilgisayara girilerek değerlendirmeler yapılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS 15.0 Windows istatistik programıyla analiz edilmiş olup, yapı geçerliliği için başvurulmuş faktör analizi için de Lisrel 8.4 versiyonu kullanılmıştır. Maddelerin puanlaması, ifade edilen görüşe katılan öğrenciler 1, katılmayan öğrenciler 0 şeklinde yapılmıştır. Oluşturulan ölçek yoluyla elde edilen verilerin frekans, puan ortalamaları ve standart sapmaları bulunmuştur. Çalışma alışkanlıkları (bağımsız, bir partnerle ve bir grupta) bağımlı değişkenlerimiz olup, kişisel bilgi formunda yer alan cinsiyet durumu, evde bir çalışma odasının olup olmaması, akademik başarı düzeyi ve sınıf düzeyi de bağımsız değişkenler olarak alınmıştır. ANOVA ile, kişisel değişkenlerin çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisi ise MANOVA ile incelenmiştir. Anlamlı farklılıkların kaynağı için Tukey HSD testine başvurulmuş, sonuçların yorumunda, anlamlılık düzeyi. 05 olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada ele alınan problemin çözümü için toplanan verilerin istatistiksel çözümlemesi sonucunda elde edilen bulgulara ilişkin ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir.

Tablo 1a'da, araştırmaya katılan ilköğretim 4., 5., 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin bağımsız (bireysel), bir partnerle (arkadaşla) ve bir grupta çalışma alışkanlıklarına ilişkin öğrenci sayıları, puan ortalamaları ve standart sapmaları verilmiştir.

Tablo 1a: Çalışma Beceri Puanlarına İlişkin Öğrenci Sayıları(n), Puan Ortalamaları(\bar{x}), Standart Sapmaları(SS) ve Tukey HSD Sonuçları

Toplam Puan	N	\bar{X}	SS	Tukey HSD		
				(1)	(2)	(3)
Bağımsız (1)	46	7.76	2.85	----	-3.98394*	-2.44203*
Bir Partnerle (2)	337	11.74	2.16	3.98394*	----	1.54191*
Bir Grupta (3)	69	10.20	2.17	2.44203*	-1.54191*	----
Toplam	452	11.10	2.54			

*= p<.05

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Tablo 1a incelendiğinde, ilköğretim öğrencilerinin çalışma alışkanlıklarından bir partnerle çalışma alışkanlığı alanında puan değerlerinin en yüksek olduğu, bağımsız çalışma alışkanlığı boyutunda ise en düşük puan değerine sahip olduğu görülmektedir. Tablo 1b’de ise, “bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlığı” puanlarıyla “toplam” puanları arasındaki farklılığı belirlemek için yapılan ANOVA sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1b: Öğrencilerin Çalışma Alışkanlığı Alt Boyutları İle Toplam Puanlarının ANOVA Sonuçları

Toplam Puan	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	708.53	2	354.26	72.05	.000
Grup İçi	2207.58	449	4.91		
Toplam	2916.11	451			

Tablo 1b incelendiğinde, öğrencilerin çalışma alışkanlıkları alt boyutları arasında .01 düzeyinde anlamlı bir farklılığın olduğu, bu farklılığın kaynağını veren ve Tablo 1a’da yer alan Tukey HSD sonuçları incelendiğinde de, ilköğretim öğrencilerinin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları arasındaki farklılıkların; bağımsız ve bir partnerle çalışma alışkanlıkları arasında “bir partnerle”, bağımsız ve bir grupta çalışma alışkanlıkları arasında “bir grupta”, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları arasında “bir partnerle” çalışma alışkanlığı lehine gerçekleştiği görülmektedir.

Tablo 2a’da, araştırmaya katılan ilköğretim öğrencilerinin cinsiyete göre sayıları, puan ortalamaları ve standart sapmaları verilmiştir.

Tablo 2a: Öğrencilerinin Cinsiyete Göre Sayıları(n), Puan Ortalamaları(\bar{x}) ve Standart Sapmaları(SS)

Öğrencilerin Cinsiyeti		N	\bar{X}	SS
Bağımsız(Bireysel)	Kız	321	2.36	1.28
Çalışma Alışkanlığı	Erkek	249	2.44	1.06
Bir Partnerle(Arkadaşla)	Kız	321	4.78	1.61
Çalışma Alışkanlığı	Erkek	249	4.81	1.64
Grupa Çalışma	Kız	321	3.81	1.36
Alışkanlıkları	Erkek	249	3.74	1.35

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Tablo 2a'ya bakıldığında; öğrencilerin cinsiyetlerine göre bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıklarına ilişkin veriler, puan ortalamalarının “bir partnerle” çalışma alışkanlığı boyutunda en yüksek olduğu görülmüştür. Tablo 2b’de ise, öğrencilerin cinsiyetleri ile puan ortalamaları arasındaki farklılığı belirlemek için yapılan MANOVA sonuçları sunulmuştur.

Tablo 2b: Cinsiyete Göre Öğrencilerinin Çalışma Alışkanlıkları MANOVA Sonuçları

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Cinsiyet	Bağımsız(Bireysel)	1.050	1	1.50	.47	.49
	Bir Partnerle	21.473	1	21.473	4.57*	.03
	Bir Grupla	2.379	1	2.379	.83	.36

Wilks’ λ =0.99, $F_{hesaplanan(3, 566)}=1.65$, $p=0.178>.05$

Tablo 2b’de yer alan öğrenci cinsiyetlerine göre oluşan puan değerlerinin MANOVA sonuçları incelendiğinde, öğrencilerin cinsiyetlerine göre bağımsız, bir partnerle ve grupla çalışma alışkanlıklarına ilişkin puan değerlerinin anlamlı bir farklılık oluşturmadığı (Wilks’ λ =0.99, $F_{hesaplanan(3, 566)}=1.65$, $p=0.178>.05$), ancak ANOVA sonuçları, öğrencilerin cinsiyet durumu ile bir partnerle çalışma alt boyutu arasında $p<.05$ düzeyinde anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Cinsiyet ikili bir değişken olduğundan, tablo 2a’da yer alan puan ortalamalarına tekrar bakıldığında, öğrencilerin cinsiyetlerine göre bir partnerle çalışma alışkanlıkları arasında oluşan farklılığın “Erkek” öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir.

Tablo 3a’da, çalışma odalarına göre öğrenci sayılarına, puan ortalamalarına ve standart sapmalarına yer verilmiştir.

Tablo 3a: İlköğretim Öğrencilerinin Çalışma Odalarına Göre (n) Değerleri, Puan Ortalamaları(\bar{x}), ve Standart Sapmaları(SS)

Öğrencilerin Çalışma Odası		n	\bar{X}	SS
Bağımsız(Bireysel)	Var	512	2.39	1.20
Çalışma Alışkanlığı	Yok	58	2.41	1.20
Bir Partnerle(Arkadaşla)	Var	512	4.79	1.63
Çalışma Alışkanlığı	Yok	58	4.77	1.57
Grupla Çalışma	Var	512	3.77	1.37
Alışkanlıkları	Yok	58	3.87	1.25

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Tablo 3a’da yer alan değerler incelendiğinde; öğrencilerin bir çalışma odalarının olup olmamasına göre “bağımsız, bir partnerle ve grupta çalışma alışkanlıklarına” ilişkin puan ortalamalarının “bir partnerle” çalışma alışkanlığı alt boyutunda en yüksek olduğu görülmüştür. Tablo 3b’de ise, çalışma odasına göre öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları puan değerlerinin bir arada farklılaşma durumlarını veren MANOVA test sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 3b: Çalışma Odasına Göre Öğrencilerinin Çalışma Alışkanlıklarının MANOVA Sonuçları

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Öğrenci	Bağımsız(Bireysel)	4.50	1	4.50	2.00	.158
Çalışma	Bir Partnerle	.012	1	.012	.003	.959
Odası	Grupla	4.38	1	4.38	1.53	.217

Wilks’ λ =0.99, $F_{hesaplanan(3, 566)}=.87$, $p=0.45>0.05$

Tablo 3b’de yer alan öğrencilerin bir çalışma odalarının olup olmamasına göre oluşan puan değerlerinin MANOVA sonuçları, öğrencilerin çalışma odalarının olup olmamasına göre bağımsız, bir partnerle ve grupta çalışma alışkanlıklarına ilişkin puan değerlerinin (Wilks’ λ =0.99, $F_{hesaplanan(3, 566)}=1.65$, $p=0.178>.05$) anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Yani, öğrencilerin bir çalışma odasının olup olmaması, çalışma alışkanlıklarını etkilememiştir.

Tablo 4a’da akademik başarı düzeyine göre öğrenci sayıları, puan ortalamaları ve standart sapmalarına yer verilmiştir.

Tablo 4a: Akademik Başarı Düzeyine Göre Öğrenci Sayıları(n), Puan Ortalamaları(\bar{x}) ve Standart Sapmaları(SS)

Akademik Başarı		n	\bar{X}	SS
Bağımsız(Bireysel)	Takdirname Aldım	227	2.37	1.08
Çalışma Alışkanlığı	Teşekkür Aldım	200	2.40	1.09
	Diğerleri	143	2.43	1.46
Bir Partnerle(Arkadaşla)	Takdirname Aldım	227	4.84	1.67
Çalışma Alışkanlığı	Teşekkür Aldım	200	4.87	1.52
	Diğerleri	143	4.61	1.68
Grupla Çalışma	Takdirname Aldım	227	3.75	1.32
Alışkanlıkları	Teşekkür Aldım	200	3.88	1.43
	Diğerleri	143	3.69	1.30

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Tablo 4a’da yer alan değerler incelendiğinde; öğrencilerin akademik başarı düzeyine göre “Bağımsız, Bir Partnerle ve Grupla Çalışma Alışkanlıklarına” ilişkin aritmetik ortalamalarının “Bir Partnerle” çalışma alışkanlığı alt boyutunda en yüksek olduğu görülmüştür. Tablo 4b’de ise akademik başarı düzeyine göre öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları puan değerlerinin bir arada farklılaşma durumlarını veren MANOVA test sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 4b: Akademik Başarı Düzeyine Göre Öğrencilerinin Çalışma Alışkanlıklarının MANOVA Sonuçları

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Öğrenci	Bağımsız(Bireysel)	8.33	2	4.166	1.85	.158
Akademik	Bir Partnerle	.93	2	.46	.99	.906
Derecesi	Grupla	.53	2	.26	.92	.912

Wilks’ λ =0.99, $F_{\text{hesaplanan}}(6, 1130)=.79$, $p>.05$

Tablo 4b’de, öğrencilerin akademik başarı düzeylerine göre oluşan puan değerlerinin MANOVA sonuçları, öğrencilerin akademik derecesine göre bağımsız, bir partnerle ve grupla çalışma alışkanlıklarına ilişkin puan değerlerinin (Wilks’ λ =0.99, $F_{\text{hesaplanan}}(6, 1130)=.79$, $p=0.57>.05$) anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Yani, öğrencilerin akademik başarı düzeyleri çalışma alışkanlıklarını etkilememiştir.

Tablo 5a’da sınıf düzeylerine göre öğrenci sayılarına, puan ortalamalarına ve standart sapmalarına yer verilmiştir.

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

Tablo 5a: Sınıf Düzeylerine Göre Öğrenci Sayıları(n), Puan Ortalamaları(\bar{x}), Standart Sapmaları(SS) ve Tukey HSD Sonuçları

Sınıf Düzeyi		N	\bar{X}	SS	Tukey HSD				
					(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Bağımsız(Bireysel) Çalışma Alışkanlığı	4.sınıf(1)	153	2.37	1.12	---	.13	.40	.69*	.43
	5.sınıf(2)	144	2.24	1.07	-.13	---	.26	.55*	.29
	6.sınıf(3)	81	2.58	1.52	-.40	-.26	---	.28	.02
	7.sınıf(4)	88	2.40	1.14	-.69*	-.55*	-.28	---	-.25
	8.sınıf(5)	104	2.52	1.66	-.43	-.29	-.02	.25	---
Toplam		570	2.40	1.19					
Bir Partnerle(Arkadaşıla) Çalışma Alışkanlığı	4.sınıf(1)	153	4.98	1.50	---	.00	-.71	.51	1.07*
	5.sınıf(2)	144	5.00	1.46	-.00	---	-.72	.51	1.06*
	6.sınıf(3)	81	4.93	1.58	.71	.72	---	1.23**	1.78**
	7.sınıf(4)	88	4.73	1.78	-.51	-.51	-1.23**	---	.55
	8.sınıf(5)	104	4.16	1.76	-1.07*	-1.06	-1.79**	-.55	---
Toplam		570	4.79	1.62					
Grupla Çalışma Alışkanlıkları	4.sınıf(1)	153	3.96	1.29	---	-.04	.51	-.56	-.64*
	5.sınıf(2)	144	3.98	1.32	.04	---	.55	-.51	-.59*
	6.sınıf(3)	81	3.75	1.24	-.51	-.55	---	-1.07**	-1.15**
	7.sınıf(4)	88	3.78	1.21	.56	.51	1.07**	---	-.08
	8.sınıf(5)	104	3.27	1.60	.64*	.59*	1.15**	.08	---
Toplam		570	3.78	1.36					

**= p<.001 *= p<.05

Tablo 5a’de yer alan değerler incelendiğinde; öğrencilerin sınıf düzeyine göre “bağımsız, bir partnerle ve grupta çalışma alışkanlıklarına” ilişkin puan ortalamalarının “bir partnerle” çalışma alışkanlığı alt boyutunda en yüksek olduğu görülmüştür. Tablo 5b’de ise, sınıf düzeyine göre öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları puan değerlerinin bir arada farklılaşma durumlarını veren MANOVA test sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 5b: Sınıf Düzeyine Göre Öğrencilerinin Çalışma Alışkanlıklarının MANOVA Sonuçları

Kaynak	Değişkenler	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Sınıf	Bağımsız(Bireysel)	33.69	4	8.42	3.80	.005*
Düzeyi	Bir Partnerle	188.38	4	47.09	10.63	.000**
	Grupla	93.96	4	23.49	8.62	.000**

Wilks’ λ =0.82, $F_{hesaplanan}(12, 1489.85)=9.11$, $p=0.000<.00$

Tablo 5b’de, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre oluşan puan değerlerinin MANOVA sonuçları bulunmakta olup, öğrencilerin sınıf düzeylerine göre bağımsız, bir partnerle ve grupta çalışma alışkanlıklarına ilişkin puan değerlerinin (Wilks’ λ =0.82, $F_{hesaplanan}(12,$

$_{1489.85})=9.11$, $p<.00$) anlamlı farklılıklar oluşturduğu görülmüştür. Farklılıkların kaynağını belirlemek için yapılan Tukey HSD sonuçları için Tablo 5a incelendiğinde; sınıf düzeyine göre bağımsız (bireysel) çalışma alışkanlığına sahip olan 4-8. sınıf öğrencilerden 4. ve 7 sınıf öğrencileri arasında 4. sınıf, 5. ve 7. sınıf öğrencileri arasında 5. sınıflar lehine $p<.05$ düzeyinde; bir partnerle (arkadaşla) çalışma alışkanlığına sahip olan 4-8. sınıf öğrencilerden 4. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 4. sınıf, 5. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 5. sınıf lehine $p<.05$ düzeyinde ve 6. ve 7. sınıf öğrencileri arasında 6. sınıf, 6. ve 8. sınıflar arasında 6. sınıf lehine $p<.01$ düzeyinde; bir grupta çalışma alışkanlığına sahip olan 4-8. sınıf öğrencilerden 4. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 8. sınıf, 5. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 8. sınıf lehine $p<.05$ düzeyinde ve 6. ve 7. sınıf öğrencileri arasında 7. sınıf, 6. ve 8. sınıflar arasında 8. sınıf lehine $p<.01$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları puanları incelendiğinde, bağımsız çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler ile bir partnerle çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler arasında bir partnerle çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler lehine; bağımsız çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler ile bir grupta çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler arasında bir grupta çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler lehine ve bir partnerle çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler ile bir grupta çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler arasında bir partnerle çalışma alışkanlığına sahip öğrenciler lehine anlamlı farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Öğrenci cinsiyetleri ile bir partnerle çalışma alışkanlığı arasında “erkek” öğrenciler lehine; öğrencilerin sınıf düzeyi ile bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları lehine anlamlı farklılıklar belirlenmiş olup, öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları ile öğrencinin çalışma odasının olup olmaması ve akademik başarı düzeyi değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.

Elde edilen sonuçlara bakıldığında, ilköğretim öğrencilerinin bağımsız ya da bir grupta çalışma alışkanlığına oranla bir partnerle çalışma alışkanlığına sahip oldukları söylenebilir. Bu yaş çocuklarının yaşlılarıyla birlikte ders çalışma eğiliminde ve alışkanlığında olmaları, gelişimsel özellikleriyle de ilgili olabilmektedir. Bireylerin bir gruba üye olma, onların normlarını benimseme ve onlarla birlikte olma eğilimleri, bu yaş grubu için normal

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

değerlendirilmektedir. Öğrencilerin bu gelişimsel özelliklerinden yararlanarak, bir partnerle ya da bir grupta birlikte çalışma alışkanlıkları geliştirilebilir.

İlköğretim öğrencilerinin cinsiyetleriyle çalışma alışkanlıklarından “bir partnerle” çalışma alışkanlıkları arasında “erkek” öğrencilerin lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu durum, erkek öğrencilerin kız öğrencilere oranla bir partnerle çalışmaya daha eğilimli olduğu söylenebilir. Bu konuda yapılan yerli ve yabancı bazı araştırmalarda da (Sırmacı, 2003; Arslantaş, 2001 ve Thomas ve William, 1996; Yüksel-Şahin, Hotaman, 2007), ders çalışma becerileri ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı ilişkiler/farklılıklar belirlenmiştir.

İlköğretim öğrencilerinin çalışma alışkanlıklarının, öğrencilerin çalışma odasının olup olmamasına göre hiçbir alt boyutta anlamlı bir farklılığın oluşmadığı görülmüştür. Yani, öğrencilerin bir odasının olup olmaması, öğrencinin bağımsız, bir partnerle ya da bir grupta çalışma alışkanlığını etkilememiştir. Oysa ders çalışma ortamı, kişinin fiziksel olarak rahat edeceği, gerekli ekipmanların düzenli olarak bulunduğu ve dolayısıyla çalışma verimini arttıracak yerlerdir (Harvey, 2003). Ancak, Sırmacı (2003) ve Yüksel-Şahin ve Hotaman (2007)’ın, öğrencilerin çalışma becerilerine yönelik araştırmalarında da, öğrenci çalışma becerileri ile öğrencinin bir çalışma odasının olup olmaması değişkeni arasında anlamlı farklılıklar belirlenememiştir. Bu sonuçlar, öğrencilerin kendilerine ait bir çalışma odalarının olup olmamasının çalışma alışkanlıklarını ve çalışma becerilerini etkilemediği şeklinde değerlendirilebilir.

İlköğretim öğrencilerinin çalışma alışkanlıklarının öğrencilerin akademik başarıları arasında hiçbir alt boyutta anlamlı bir farklılığın oluşmadığı görülmüştür. Ancak, öğrencilerin çalışma alışkanlıklarını ve becerilerini araştıran bir çok çalışmada (Arslantaş, 2001; Atılğan, 1998; Bailey ve Onwueguzie, 2002; Burson, 1985; Ersoy, 2003; Garcia, 2006; Jegede, Jegede ve Ugodulunwa, 1997; Okpala, Ellis ve Okpala, 2000; Sırmacı, 2003; Yeh, 1990; Yip ve Chung, 2005; Yüksel-Şahin, Hotaman, 2007; Yüksel, 1997), öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ve çalışma becerileri ile akademik başarıları arasında anlamlı farklılıklar/ilişkiler belirlenmiştir. Bu çalışmada, öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ile akademik başarıları arasında anlamlı farklılıkların çıkmaması, öğrencilerin gerçek akademik başarılarından ziyade

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

kendilerini algılayışları ve özellikle de “kaçma-kaçınma” davranışı sergileyerek gerçekleri olduğu gibi beyan etmemesinin etkili olmuş olabileceği değerlendirilmektedir.

İlköğretim öğrencilerinin sınıf düzeyi ile öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Sınıf düzeyine göre “bağımsız” çalışma alışkanlığına sahip olan 4. ve 7 sınıf öğrencileri arasında 4. sınıf, 5. ve 7. sınıf öğrencileri arasında 5. sınıflar lehine; bir partnerle çalışma alışkanlığına sahip olan öğrencilerden 4. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 4. sınıf, 5. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 5. sınıf lehine ve 6. ve 7. sınıf öğrencileri arasında 6. sınıf, 6. ve 8. sınıflar arasında 6. sınıf lehine; bir grupla çalışma alışkanlığına sahip öğrencilerden 4. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 8. sınıf, 5. ve 8. sınıf öğrencileri arasında 8. sınıf lehine ve 6. ve 7. sınıf öğrencileri arasında 7. sınıf, 6. ve 8. sınıflar arasında 8. sınıf lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bağımsız ve bir partnerle çalışma alışkanlığına, ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin daha eğilimli oldukları anlaşılmaktadır. Bu eşik, adeta somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçiş sürecini çağrıştırmaktadır. Bir grupla çalışma alışkanlığına ise, daha çok ikinci kademe öğrencilerin yöneldiği görülmektedir. Ders çalışma alışkanlıkları ile sınıf düzeyi arasındaki ilişkileri araştıran Tulum (2000) ve Bay, Tuğluk ve Gençdoğan (2005)’ın araştırmalarında da öğrencilerin çalışma becerileri ile sınıf düzeyleri arasında anlamlı farklılıklar belirlenmiştir.

Araştırma sonuçları, örneklem grubunun bir partnerle çalışmayı tercih ettiğini göstermektedir. Benzer çalışmaların çoğaltılarak Türkiye geneline ilişkin durumun belirlenmesi, öğretmenlerin sınıf içi etkinlikleri planlarken, bu gerçeklerden hareketle karar vermesi açısından önemlidir. Öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ya da bir grupla çalışma alışkanlıkları ile akademik başarıları arasında anlamlı farklılıklar oluşmamasına rağmen, tersi sonuçlara ilişkin bulgular daha fazladır. Bu nedenle, temel alışkanlıkların edinildiği gelişim dönemine ve eğitim sürecine denk gelen ilköğretim sürecinde, öğrencilerin bireysel çalışma alışkanlıkları kadar bir partnerle ya da bir grupla çalışma alışkanlıkları edinmeleri de önemlidir. Çünkü içinde bulunulan çağ, karşılaşılan sorunların üstesinden bireysel olarak gelinebilecek problemler değil, aksine birden fazla bireyin ya da uzmanlık alanlarının işbirliğini zorunlu kılan problemler ürettiğinden çocukların genç yaşta bir problemin üstesinden gelmek için işbirliği yapma alışkanlığı ve becerileri geliştirmelidir. İş hayatı,

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

birden fazla bireyin bir araya gelerek ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere işbirliği yapan örgütlere ihtiyaç duyduğundan, bireylerin gerek ekonomik gerekse sosyal problemlerin kolayca ve ekonomik olarak çözebilmesi, bilgiyi ürüne dönüştürmede bir zorunluluk olduğundan, toplumsal kalkınmaya katkısı olacaktır. Bunun yanında, MEB'nin uygulamaya koyduğu yapılandırmacı yaklaşım, bireylerin işbirliği yaparak bilgilerini genişletip yeniden inşa etmelerini, oluşan sonuçların da sınıfla paylaşımını gerektirmektedir. Bu açıdan da bakıldığında, öğretmenlerin, bireysel etkinliklerden ziyade, bir partnerle ya da grupta birlikte çalışma gerektiren etkinlikler planlayarak, öğrencilerin ilköğretim sürecinde işbirliği yapma alışkanlıklarını ve becerilerini geliştirmelerinin yararlı olacağı değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

- Alıcıgüzel, İ. (1990). *İlk ve Orta Dereceli Okullarda Öğretim*. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitapevi.
- Arslandaş, M. (2001). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları (Diyarbakır Örneği)*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Atılgan, H. (2004). Ölçeklerin İkili ve Çok Kategorili Puanlanmasının Psikometrik Özelliklerinin Karşılaştırılması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı:7, Dönem: Bahar, Malatya.
- Atılgan, M. (1998). *Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları İle Akademik Başarılarının Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bailey, P. & Onwuegbuzie, A. (2002). The Role of Study Habits in Foreign Language Courses. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, Vol:27, No:5.
- Başaran, H. (2004). Etkili Öğrenme ve Çoklu Zeka Kuramı: Bir İnceleme, *Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (5) 1, 5-12
- Bartholomew, D.J., Steele, F., Moustaki, I. And Galbraith, J. I. (2004). Analysis of Multivariate Social Science data (2 nd. Edition), CRC Pres, ABD(<http://www.cmm.bristol.ac.uk/team/amssd.shtml>)
- Bay, E., Tuğluk, N. ve Gençdoğan, B. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. www.e-sosder.com. ISSN:1304-0278, Güz, Cilt:4, Sayı:14,(94-104).
- Boynak, F. (2004). Bilgisayar Destekli Devre tasarımı Dersi Uygulaması. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*. Volume 3, Issue 1.
- Ergün, M. (1995). Bilimsel Araştırmalarda Bilgisayarla İstatistik Uygulamaları. Ankara: Ocak Yayınları.
- Ersoy, S. (2003). *İlköğretim 6, 7, 8. Sınıf Öğrencilerinin İngilizce Dersindeki Başarılarına Göre Öğrenme Stilleri ve Çalışma Alışkanlıklarının İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Garcia, E. (2006). *Supplemental Instruction, Study Habits, And The Community College Student*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Florida International University.

- Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupta çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>
-
- Gutek, G. L. (1997). *Eğitime Felsefi ve İdeolojik Yaklaşımlar*(Çev.:Nesrin Kale), Ankara:Pegem.
- Harvey, S. (2003). Study Skills to Support Learning : *A Guide for Parents*. NASP CQ, 32(3).18, Haziran 2007’de <http://www.nasponline.org/publications/cq323studyskills.html> adresinden indirilmiştir.
- Jegede, O.J.; Jegede, T.R.; Ugodulunwa, A. C. (1997). Effects of Achievement Motivation and Study Habits on Nigerian Secondary School Student Academic Performance. (Ebsco Host Research Databases Academic Search Premier, *Journal of Psychology*, Sep., Vol. 131 Issue 5, p523, 7p; AN 9710056457).
- Kaptan, F., Yetişir, İ., ve Demir, M. (2007). Beceriden Bilimsel Süreç becerilerine: Farklı Bakış Açılarının İncelenmesi. *Çağdaş Eğitim*. 32(338).
- Karasar, N. (2002). Bilimsel Araştırma Yöntemi (8.basım), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Koç, G. (2002). *Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımının Duyuşsal ve Bilişsel Öğrenme Ürünlerine Etkisi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Korkmaz, İ. (2001). Çoklu Zeka Kurmı Tabanlı Etkin Öğrenme Yaklaşımının Öğrenci Başarısına ve Tutumuna Etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, sayı: 119, s.71-78
- Küçükahmet, L. (2000). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme(11. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Moneta, G. B., Marcantonio, M. P. And Felicitaş, M. R. (2006). Approaches to studying when preparing for final exams as a function of coping strategies, *Personality and Individual Differences*. 43(1), 191-202. Sciences Direct’den 11.04.2007’de indirilmiştir.
- Nnenji, L.M. (2002). Study Habits of Nigerian University Students, *HERDSA*, (490-495).
- Ocak, G., Ocak, İ. ve Koç, D. (2006). İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Fen Başarısı ile Ders Çalışma Teknikleri Arasındaki İlişki. XV. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Muğla Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, 13-15 Eylül: Muğla
- Okpala, A., Ellis, R. and Okpala, C. (2000). Academic Efforts and Study Habits Among Students in a Principles of Macroeconomics Course. (Ebsco Host Research Databases Academic Search Premier, *Journal of Education for Business*, Mar/Apr., Vol. 75 Issue 4, p219, 6p, 1 diagram; AN 3149612).
- Osborne, D. M. (1997). Curriculum Studies. Department of Curriculum and Instruction. University of Illinois, Champaign USA.
- Sırmacı, N. (2003). Matematik öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:11, No:2, s.359-366.
- Spence, S. H. (2003). Social Skills Training With Children and Young People: Theory, Evidence and Practice. *Child and Adolescent mental Health*, 8(2), 84.
- Şahin, C. (2007). Kişilik, Ahlak, Duygusal ve Sosyal Gelişim(*Eğitim Psikolojisi*, Editör: Sırrı Akbaba ve Şakire Anlıak), (1. Baskı), İstanbul:Lisans Yayıncılık.
- Tavşancıl, E. (2002). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara:Nobel Yayıncılık.
- Teker, N. (2002). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Ders Çalışma Stratejilerinin Karşılaştırılması. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1, (1), 49-66.
- Telman N. (1999). Etkin Öğrenme Yöntemleri. İstanbul: EpsilonYayıncılık.
- Thomas, E. H.; William A. S. (1996). “Gender And Developmental Differences İn The Academic Study Behaviors Of Elementary. (Ebsco Host Research Databases Academic Search Premier, *Journal of Experimental Education*, Fall, Vol. 65 Issue 1, p18, 22p, 3 charts, 1bw; AN 9701261456).

Hotaman, D. (2009). Bazı kişisel değişkenlerin öğrencilerin bağımsız, bir partnerle ve bir grupla çalışma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin araştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* [Bağlantıda]. 6: 1. Erişim: <http://www.insanbilimleri.com>

- Tulum, Y. (2001). *Hemşirelik Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıkları ve Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi.
- Yip, M., Olive, C.W. and Chung. L.L. (2005). Relationships of Study Strategies and Academic Performance in Different Learning Phases of Higher Education in Hong Kong. (Ebsco Host Research Databases Academic Search Premier, *Educational Research & Evaluation*, Feb., Vol. 11 Issue 1, p61-70, 10p; DOI: 10.1080/13803610500110414; AN 17539680).
- Yüksel-Şahin, F. ve Hotaman, D. (2007). Bazı Kişisel Değişkenlerin Ortaöğretim Öğrencilerinin Çalışma Becerileri Üzerindeki Etkisi. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, 5-7 Eylül, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Eğitim Fakültesi: Tokat